

"Norge i krig" Bind 8

Grimnes distanserer seg også fra Undersøkelseskommissjonen av 1945, som mente at det norske nei var en spontan reaksjon, utsprunget av en moralsk refleks (. . .)

Mot dette hevder Grimnes nå at regjeringens valg verken skyldtes mentalitet eller moral: det fulgte en plan, et scenario gitt på forhånd (. . .)

Den gikk kort og godt ut på at dersom Norge ble trukket inn i verdenskrigen, måtte det for enhver pris bli på britisk og ikke på tysk side (. . .)

Etter å ha fulgt Grimnes' elegante behandling må leseren spørre: Hvorfor så ikke Undersøkelseskommissjonen dette? Den så jo ellers nesten alt. Jeg tror svaret beror på en enkel psykologi. Regjeringens plan var ikke legitim nøytralitetspolitikk. Den var dobbelspill, og ble i denne egenskap utformet i hemmelige stortingsmøter. Men å innrømme dette, i 1945 som i 1940, var det samme som å si at Quisling og NS hadde rett. For det var NS' glansnummer under krigen, at regjeringen Nygaardsvolds nøytralitetspolitikk var blendverk og faskspill. Etter 1945 var det ikke mentalt mulig å støtte dette propagandanummeret, selv om det var i hvert fall delvis rett. Kommisjonen rasjonaliserte følgelig saken til en impulsiv og spontan akt.

Hans Fredrik Dahl i *Dagbladet*
24. februar 1987, i anmeldelse
av *Veien inn i krigen* av Ole Kr.
Grimnes